

ОПИС ДОСВІДУ РОБОТИ

вчителя української мови та літератури, спеціаліста вищої категорії, старшого вчителя Бученко Ірини Василівни

Кредо: “Найважливіше у педагогічній діяльності – це гармонія у стосунках з учнями, їх батьками та колегами, постійний творчий пошук і самовдосконалення”.

Проблема, над якою я працюю: “Використання інтерактивних технологій на уроках української мови та літератури”.

Актуальність теми. В умовах сучасної школи, коли центром освітньої діяльності є дитина, а головне завдання кожного вчителя – формування всебічно розвинутої особистості, все більш актуальним стає застосування сучасних технологій навчання, що враховують індивідуальність кожного учня. В таких умовах особливо популярними стають інтерактивні технології, що сприяють збагаченню і розвитку творчого потенціалу як вчителя так і учня, розкриттю здібностей дитини, бажання і вміння вчитися, творити, пізнавати.

Актуальність використання інтерактивних технологій:

- підтримують розвиток пізнавальної активності і самостійності учнів;
- розкривають потенційні можливості та здібності дітей;
- сприяють розвитку творчих здібностей;
- передбачають урізноманітнення навчальної діяльності;
- створюють комфортні умови навчання

Мета: визначення існуючих форм і методів навчання на уроках, застосування деяких з цих методів у власних розробках за допомогою інформаційних технологій і визначення сучасних методів навчання школярів.

Практична значущість результатів полягає в запровадженні ІКТ на уроках української мови та літератури для кращого засвоєння матеріалу школярами.

Інформаційні технології міцно закріпились в сучасному суспільстві. Важко уявити будь-яку людину без гаджету чи комп’ютера. Всі процеси життя, які нас прямо чи опосередковано зачіпають, мають причетність до комп’ютерних технологій. У зв’язку з тим, що світ у 2020 році сколихнула перша проблема – пандемія ковіду, яка затягнулась до кінця 2021 року, а в 2022 році почалась

повномасштабна війна Росії на територію України більшість людей вимушено чи з власних бажань прийняли рішення оновлювати свої знання в сфері комп'ютерних технологій.

Сфера навчання була однією з тих, яка не зупинилась і швидко адаптувалась до реалій. Онлайн освіта для педагога та учнів стали новими способами для отримання необхідних знань та навичок. Платформи для освіти допомогли освітянам у забезпеченні умов якісної освіти, інструментів педагога в перевірці знань учнів, проведенні онлайн олімпіад(дод.В) тощо. Одна з таких платформ – «Всеосвіта». Тут є все для того, щоб комфортно навчатись і навчати, ділитись своїми матеріалами, розробками, тестами з іншими. [Методичні матеріали](#) (дод.А) та [тести](#) (дод.Б) опубліковані на онлайн платформі для освітян «Всеосвіта».[1]

Під час викладання свого предмету дотримуюсь професіоналізму, підтримання зацікавленості учнів на уроках, доступного викладу матеріалу. Для цього необхідно визначити, які існують методи навчання учнів на уроках, сучасні наявні методи освіти.

В роботі вчителя необхідно зацікавити та доступно продемонструвати матеріал для учнів будь-якого віку.

Інтерактивні методи – форма навчання, у процесі якого учні і вчитель перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою. Це співпраця, взаємонавчання: вчитель – учень, учень – учень. При цьому вчитель і учень – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Під час такого спілкування учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення.

Роль учителя на інтерактивних заняттях зводиться до скерування діяльності учнів на досягнення цілей заняття.

Науковцями і практиками визнано, що отримання знань, формування вмінь і навичок, розвиток особистісних якостей, набуття певних компетентностей особистості учня є найефективнішими, якщо в освітньому процесі використовують інтерактивні форми і методи.

За допомогою інтерактивних технологій учні мають змогу:

- аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу й у такий спосіб зробити засвоєння знань доступнішим;
- навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну позицію, аргументувати й дискутувати;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації, їх моделювання;
- вчитися будувати конструктивні взаємини у групі, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути діалогу та консенсусу;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

Дослідження, проведені Національним тренінговим центром (штат Меріленд, США) у 1980-х роках, показує нам, що інтерактивне навчання уможливорює різке збільшення відсотка засвоєння матеріалу, бо впливає не лише на свідомість учня, а й на його почуття та волю. Результати цих досліджень зображено на схемі, яка дістала назву «Піраміда навчання».

Рисунок 1 – Піраміда навчання

Як бачимо зі схеми піраміди, що найменших результатів можна досягти за умов пасивного навчання (лекція – 5 %, читання – 10 %, зорове і слухове сприймання – 20 %, демонстрація – 30 %), а найбільших – інтерактивного (групова дискусія – 50 %, практичні вправи – 75 %, навчання інших або негайне застосування знань – 90 %). Це середньостатичні дані, тому в конкретних випадках результати

можуть різнитися, але в середньому таку закономірність може простежити кожен педагог.

ПРАКТИЧНІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ТА ПРИЙОМІВ НАВЧАННЯ

В ході педагогічної діяльності в атестаційний період на уроках української мови та літератури було застосовано деякі інтерактивні методи навчання(рис.2): «робота в парах», «робота в групах», «мікрофон», «мозковий штурм», «навчаючи вчусь», «незакінчені речення», «займи позицію», «дискусія», «рольова гра», «коло ідей», «гонування».

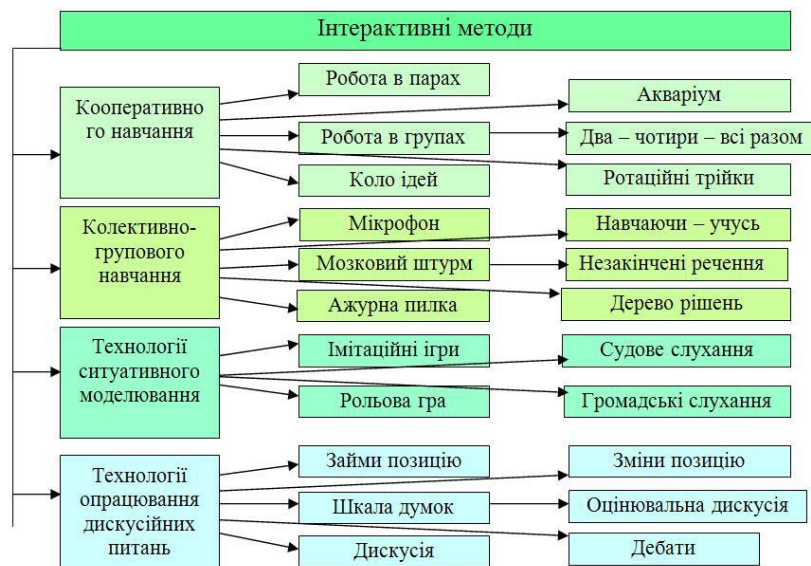

Рисунок 2 – Групи інтерактивних методів навчання

Метод «Робота в парах». Робота в парах – одна з форм в малих групах. Кожна пара обмінюється своїми ідеями та аргументами з усім класом, що допомагає провести дискусію. Ці форми роботи дуже ефективні на уроках української мови, особливо у 5 – 6 класах. Учні із задоволенням перевіряють знання правил одне у одного. Крім того, у них з'являється живий дух суперництва, тому кожна група прагне виконати завдання краще. У групах діти спроможні раціонально розподіляти навантаження, щоб найслабші також брали посильну участь й оволоділи матеріалом, що вивчається.

Метод «Робота в парах» використовую на уроках української мови в 7 класі при вивченні теми «Способи дієслів(дійсний, умовний, наказовий)».

Метод «Робота в парах» гра «Хто швидше». Утворити від поданих дієслів теперішнього часу форму наказового способу.

Кличете, наближатися, малюєте, розвиваємо, плакаємо, принесемо, радіємо, пишаємося, в'яжете.

Метод «Робота в групах». Дискусії й обговорення можна проводити цілим класом. Проте вони набагато ефективніші, коли проводяться у групах, зокрема, якщо клас великий, а час обмежений.

Групове обговорення максимально підвищує активність і внесок кожного учасника. Дискусія допомагає учням уточнити свої уявлення, усвідомити почуття і ставлення. Обговорення у групах дає змогу більше дізнатися одне про одного, стимулює вільний обмін думками, збільшує ймовірність того, що учні краще зрозуміють почуття і позиції інших, більше зважатимуть на них. Робота у групах розвиває навички активного слухання, співпереживання, співраці, впевненої поведінки і толерантності.

Метод «Робота в групах» використовую на уроках української мови в 6 класі при вивченні теми «Творення і правопис складноскорочених слів».

Прочитати слова, пояснити що вони означають. З трьома з них скласти речення.

ЗОШ, АН-24, ООН, ЄС, спецкор, редколегія, літредактор, профком, нацбанк.

«Довідкове бюро». Виконати вправу вам допоможе таблиця в підручнику на сторінці 69 (О.В.Заболотний Укр.мова 6 клас).

Метод «Мозковий штурм». Мозковий штурм — метод опитування, за якого приймаються будь-які відповіді учасників щодо обговорюваної теми.

На першому етапі учасники активно висувають свої ідеї, зокрема й нереалістичні, фантастичні та нелогічні. Головне завдання — кількість ідей, а не їхня якість. На цьому етапі забороняється оцінювати висунуті ідеї. Кожну пропозицію приймають і записують на дошці чи аркуші паперу. Учасники знають, що від них не вимагають обґрунтування їхньої пропозиції або пояснення, чому вони так думають. Час для висунення ідей або кількість ідей зазвичай обмежені.

Наприклад: «Давайте запишемо щонайменше десять способів...» або «Давайте сформулюємо якомога більше способів ... за одну хвилину»

Другий етап — оцінювання та обговорення ідей, ранжування їх за рівнем значущості, поділ на групи тощо.

Переваги цього методу в тому, що він:

- дає змогу за короткий час зібрати максимальну кількість різних думок;
- допомагає залучити до роботи тих, хто зазвичай пасивний і соромиться брати участь у дискусіях;
- активізує уяву і творчі можливості учасників, уможлиблює їх відхід від стереотипних уявлень і стандартних схем;
- є цікавим початком для наступного обговорення у групах.

Для організації мозкового штурму потрібно:

- сформулювати запитання, проблему чи ситуацію і запропонувати учасникам висловити свої ідеї та пропозиції;
- обрати протоколіста або самому записувати висловлені ідеї;
- повідомити, що учасники можуть пропонувати будь-які ідеї, які спадають їм на думку;
- не обговорювати ідеї відразу після того, як їх запропоновано;
- записувати там, де їх буде добре видно;
- опрацювати спільно з учасниками список ідей: додати нові, вилучити ті, що не стосуються теми, розподілити ідеї за категоріями, відібрати найкращі тощо.

Метод «Мозковий штурм» використовую на уроках української мови в 7 класі при вивченні теми «Написання не з дієсловами».

Поясни, чому в першому реченні не з дієсловом пишеться разом, а в другому – окремо.

- Після купання в холодній морській воді Сергій нездужав.
- Після роботи в саду дідусь уже не здужав і води принести.

При вивченні теми «Двоскладне просте речення. Структурні особливості простого речення. Підмет. Способи вираження підмета» у 8 класі використовують такий алгоритм:

I. Визначення проблеми.

II. Обговорення, перед яким вивішують у класі плакат з такими правилами:

1. Кажіть усе, що спаде на думку.
2. Не обговорюйте і не критикуйте висловлювання інших.
3. Можна повторювати ідеї, запропоновані будь-ким іншим.
4. Розширення запропонованої ідеї заохочується

Протягом 2–3 хвилин учні повинні записати у зошитах все, що знають про речення. Запис потрібно робити у вигляді плану, тез, питань.

Учні по черзі зачитують по одному визначенню.

Наприклад:

1. Речення – це основна синтаксична одиниця, що виражає закінчену думку,
2. яка повідомляється як реальна або як бажана чи можлива за певних обставин.
3. За будовою речення бувають прості і складні.
4. За метою висловлювання речення поділяються на розповідні, питальні, спонукальні.
5. За наявністю чи відсутністю другорядних членів речення поділяються на поширені та непоширені.
6. Граматичною основою речення є підмет і присудок.

Метод «Рольова гра». Рольова гра — неформальна постановка, у процесі якої учасники без попередньої підготовки розігрують сценки або ситуації. Вони уявляють себе вигаданими персонажами, які моделюють реальні життєві історії та ситуації.

Під час рольової гри учасники діють не від свого імені, а демонструють поведінку та висловлюють почуття умовного персонажа. Зазвичай це набагато легше, ніж діяти від себе особисто.

Рольова гра є ефективним методом апробації нових моделей поведінки. Вона дає змогу «приміряти» їх на себе у безпечних умовах. Дія «під маскою» уможливорює формування власних уявлень учасників про те, як можна розв'язати подібну ситуацію в реальному житті. Це також допомагає краще зрозуміти почуття уявного персонажа і розвинути навички емпатії (співпереживання). Крім того, завдяки рольовій грі учасник має змогу краще зрозуміти і висловити свої почуття, не боячись розкритись і бути висміяним. Це чудова можливість для практичного відпрацювання навичок у ситуаціях, наближених до реальних.

Даний метод використовую на уроках української літератури в 6 класі при вивченні теми «Розвиток зв'язного мовлення Володимир Винниченко Федько Халамидник».

Рольова гра «Репортаж». Для організації цієї гри обирають представників команди «Журналісти» (оператор, репортер), представників команди «Свідки» (5-6 учнів), представників команди учасників (Федько, Толя, батько Толі, мати Толі, батько Федька, Спірка, Стьопка). За допомогою різних запитань репорт разом з оператором намагаються встановити хід подій які відбулися на річці. Вони беруть інтерв'ю у свідків та учасників події.

Метод «Мікрофон» надає можливість кожному і кожній сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію.

Метод «Мікрофон» застосовую при вивченні твору «Скарб» О. Стороженка, коли говорять про щастя. Даю учням завдання, щоб вони зачитали домашні твори «Що таке щастя?»

- «Щастя дається тому, хто багато працює».
- «У житті все щасливе, все пречудове. Життя ціниться не за тривалість, а за зміст.»
- «Щоб людина була щасливою, їй треба заслужити своє щастя, мати на нього право. Тільки тоді воно буде повноцінне, справжнє.»
- «Щаслива та людина, яка має хорошу сім'ю»

Метод «Мікрофон» використовую і тоді, коли підводжу підсумки уроку

- Сьогоднішній урок змусив мене замислитися...

- Найбільше вразило мене...
- Я навчився(лась)...
- На сьогоднішньому уроці мені сподобалося... і не сподобалося...
- Я переконався(лась), що...

Метод «Незакінчені речення». Цей прийом дає можливість ґрунтовніше працювати над формою висловлення власних ідей, порівнювати їх з іншими. Робота за такою методикою дає присутнім змогу долати стереотипи, вільніше висловлюватися щодо запропонованих тем, відпрацьовувати вміння говорити коротко, але по суті й переконливо. Визначивши тему, з якої учні будуть висловлюватись, формулюють незакінчене речення і пропонують учням, висловлюючись, закінчити його. Кожний наступний учасник обговорення повинен починати свій виступ із запропонованої формули. Учні працюють з відкритими реченнями.

Метод «Незакінчені речення» застосовую у своїй практиці під час уроків української літератури в 6 класі при вивченні теми: «Леся Українка. “Мрії”».

1. Справжнє ім'я Лесі Українки...
2. Леся Українка народилась в родині...
3. Псевдонім «Українка» дівчинка обрала, бо...
4. Дитинство Лесі Українки минуло на...
5. Дівчинка не змогла ходити до школи через...
6. Перший вірш Леся написала коли їй було...
7. Перший друкований твір мав назву...
8. Мати Лесі Українки теж була відомою письменницею, її звали...

Метод «Навчаючи учусь». Суть прийому полягає в тому, що кожен учень може передати свої знання іншим дітям та отримати від однокласників нову для себе інформацію у процесі спілкування. Кожна група має певний обсяг інформації, розділеної на частини та записаної на окремих індивідуальних аркушах. За певний час діти повинні засвоїти свою частину інформації та поділитися з іншим учасником групи. Спілкуватись потрібно тільки з одним учасником. Таким чином, усі діти у групі засвоюють певну суму знань. Потім групи обмінюються делегатами,

які навчають дітей іншої групи того, що вивчили самі. Прийом виявився дуже ефективним при узагальненні матеріалу з обраної теми, закріпленні та повторенні вивченого. Стимулює в учнів бажання до навчальної діяльності, створює ситуацію успіху.

Метод «Навчаючи учусь» використовую на уроках української мови в 6 класі при вивченні теми «Іменники – назви істот і неістот. Іменники загальні і власні назви, конкретні та абстрактні. Збірні іменники».

1. Випишіть словосполучення з абстрактними іменниками. Чим ці іменники відрізняються від конкретних?

Розумна дитина, швидка хода, осіння листва, зимовий переліт, рясний дощ, несподівана радість, веселий дельфін, урок плавання, міцна дружба.

2. Складіть і запишіть речення з одним виписаним словосполученням (на вибір).

Метод «Коло ідей». Метою технології є залучення всіх до обговорення проблеми. Порядок проведення: ставлять дискусійне питання та пропонують обговорити його в малих групах; після того як вичерпався час на обговорення, кожна група представляє всього один аспект проблеми, яку обговорювали; групи висловлюються по черзі, доки не буде вичерпано всі відповіді; під час обговорення теми на дошці складається список зазначених ідей; коли всі ідеї про вирішення проблеми висловлені, можна звернутись до розгляду проблеми в цілому. Потім підбиваються підсумки.

Метод «Коло ідей» використовую на уроках української мови в 5 класі при вивченні теми «Другорядні члени речення».

Розгляньте схему. На основі знань, здобутих на попередніх уроках, та матеріалу підручника завопніть відповідні комірочки схеми.

	Означення	Додаток	Обставина
Називає	Ознаку предмета		
Відповідає на питання		Кого? Чого? Кому? Чому? Кого? Що? Ким? Чим? На кому? На чому?	
Виражається			Прислівником або іменником у непрямому відмінку з прийменником
Підкреслюється			

Метод «Займи позицію». Цей метод допоможе організувати обговорення чи дискусію зі спірного питання, надасть можливість висловитися кожному, продемонструвати різні думки з теми, обґрунтувати свою позицію або навіть перейти на іншу в будь-який час, якщо аргументи протилежної сторони були переконливими. Слід використовувати дві протилежні думки, які не мають однозначної (правильної) відповіді.

Метод «Дискусія». Дискусія – активний метод проведення занять, покликаний мобілізувати практичні й теоретичні знання, погляди слухачів на проблему, що розглядається. Дискусія доречна при розгляді спірних питань, але у навчальному процесі може не виникати ситуації спірності трактувань. Із цих причин заздалегідь планувати проведення заняття як дискусію не цілком коректно. Основні передумови використання дискусії в активному навчанні такі: необхідно в складі теми, що досліджується знайти питання, про які слухачі усвідомлено дотримуються істотно різних точок зору. Це може бути зроблене в ході лекцій і інших занять; варто визначити, чи відносяться ці спірні питання до інтересів, що зачіпають багатьох.

Метод «Гронування» — схема, яка характеризує термін чи поняття, розкриває зв'язки між окремими поняттями.

При закріпленні матеріалу поряд з іншими методами використовує метод «Гронування». Він розвиває творче мислення, збагачує мову учнів, уяву, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, бачити головне.

При вивченні поезії «Давня весна» Лесі Українки у 8 класі пропоную дітям скласти інформаційне гроно до образу весни(рис.3).

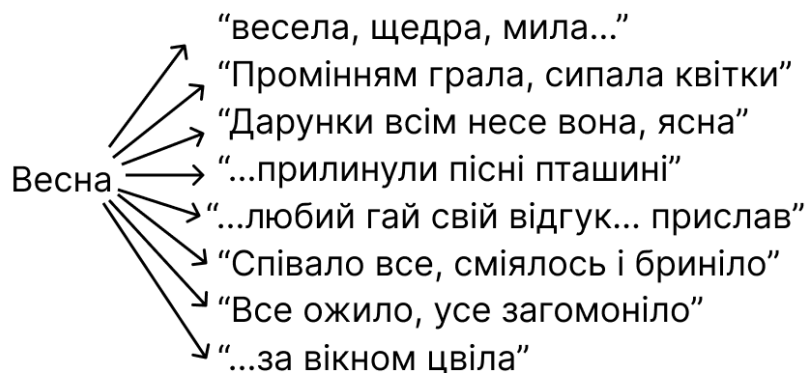

Рисунок 3 – Інформаційне гроно

До того ж, часто використовую мультимедійні презентації, відео- та аудіоматеріали на уроках української мови та літератури. Це викликає живий інтерес в учнів, покращує процес засвоєння матеріалу, унаочнює пізнання, сприяє розвитку творчих здібностей.

Найчастіше застосовую на уроках української мови та літератури роботу в парах, групах, ігрові технології навчання, конкурси. Часто в 5-6 класах проводжу уроки – казки.

«Знайди помилку». Свідомо допускаю в прочитаному або написаному заздалегідь тексті чи реченні помилку, яку потрібно помітити і виправити.

«Деформовані слова». Кожній команді пропоную кілька карток з написаними словами, заздалегідь помінявши букви місцями. Треба прочитати слова, і, залежно від теми, виконати завдання. Таким чином я навчаю дітей логічно мислити, при цьому розвивається ще й швидкість читання.

При вивченні теми «Фонетична транскрипція» у 5 класі пропоную прочитати слова і знайти зайве слово: игрт, ельв, олнс, удб. Пояснити, чому воно зайве. (Відповідь: тигр, лев, слон, дуб). Зайве слово записати фонетичною транскрипцією.

«Деформовані тексти» – це складніша форма роботи «деформованих слів». Коли діти навчилися і звикли до роботи з «деформованими словами», пропоную завдання з реченнями, а згодом і текстами.

При вивченні теми «Другорядні члени речення» у 5 класі пропоную прочитати речення, записати його, підкреслити всі члени речення. (воднарі нильсий ромоз. Відповідь: Надворі сильний мороз)

При вивченні теми «Дієприкметниковий зворот» у 7 класі пропоную прочитати речення, записати, розставивши розділові знаки, підкреслити дієприкметниковий зворот, позначити означуване слово: тialis лоста жесхо ан руго гохрумко чипева сипонопаго оюроцукв роюпуд. (Відповідь: Листя стало схоже на гору хрумкого печива, посипаного цукровою пудрою).

При вивченні теми «Складне речення» у 5 класі пропоную прочитати речення. З'ясувати, які це речення. Перетворити прості речення на складні сполучникові та безсполучникові. Підкреслити граматичні основи.

1. ремо нновпине бієлуго адн минасті льске. цесон тьтисві вокалас.
2. ліхви сяливачукона ан регбе. нідріб кибриз лисяталіроз в іус кибо.
3. рябу лавщух. ліхви ливажудовпро тивашубу.
4. ссяніпо шийпер ривпо рувіт. венчо сянувздриг

Відповідь.

1. Море невпинно голубіє над стінами скель, і сонце світить ласкаво.
2. Хвилі накочувалися на берег, і дрібні бризки розліталися в усі боки.
3. Буря вщухла, але хвилі продовжували бушувати.
4. 4.Понісся перший порив вітру, і човен здригнувся.

При вивченні теми «Складне речення» у 9 класі пропоную більш складніші речення.

«Розмалюй речення». Для учнів 5 класу пропоную деформовані непоширені речення, які учні повинні доповнити другорядними членами. Наприклад: нясіно чін. Відповідь. Осіння ніч. Осіння ніч застала нас в Карпатах.

«Літературний диктант». Пропоную 10—12 запитань з теми, учні записують відповіді, а потім один одному перевіряють роботу і виставляють оцінки.

«Займи позицію». На дошці плакати «за», «проти», «це складне питання». Пропоную учням висловити власну позицію щодо матеріалу уроку. Вибираю декількох учасників і прошу їх обґрунтувати свою позицію.

«Мислитель». Даю учням завдання скласти сенкан до певного поняття. Потім вони обмінюються творчими роботами в парах чи групах з подальшим аналізом та оцінюванням їх.

Метод «Робота в малих групах» з використанням прийому «Єдинопочаток». Учні складають тексти, в яких усі слова починаються з тієї самої літери.

Професор палеонтології (наука про життя) Павло Петрович поїхав подорожувати . Побачити поля Полтавщини, Прилук, Приморська, П'ятихаток. Потім простував просторами Польщі, Перу, Португалії. Подорожі передувала п'ятимісячна підготовка. По путі пристали палкі прихильники. Професор піклувався про пенсіонерів. Павло Петрович переконався- подорож потрібна.

«Лепбук». Лепбук – це папка ручної роботи, яка поєднує в собі різні дидактичні матеріали об'єднані однією темою та розташовані за певною структурою. Ця форма роботи спонукає дітей до самостійного навчання, допомагає додати творчості у викладання предмету та зробити цікавою і зрозумілою, навіть надскладну тему. До того ж лепбук може виготовлятися як однією людиною, так і у команді, що покращує мікроклімат в учнівському колективі та сприяє розвитку комунікативних навичок.

На уроках мови та літератури практикую використання різноманітних ігрових завдань. Вважаю, що вони сприяють підвищенню творчої діяльності учнів. По-перше, такі завдання здебільшого є пошуковими. Вони ставлять учня перед необхідністю самостійно знаходити шляхи розв'язання, а отже, розпізнавати, аналізувати мовні факти, зіставляти їх і формулювати висновки. А це розвиває творчі здібності школяра, увагу, ініціативність. По-друге, робота з ігровими завданнями створює позитивну мотивацію навчання, пробуджує бажання знати. По-третє, самостійно відкриваючи для себе певні мовні явища, учень отримує задоволення, впевненість у своїх здібностях, що зумовлює самореалізацію особистості.

Цьому сприяє цілий спектр лінгвістичних ігор: кросворд, вікторина, аукціон, мовний конкурс, лінгвістична загадка, ребус, «Я – редактор», «Знайди зайве», «Спіймай помилку», «Вірю – не вірю», «Хто швидше», «Ти – учитель». «Так-ні», «Укладання каталогу», «Вижени помилку», «Ремонт слів», «Третє зайве» тощо.

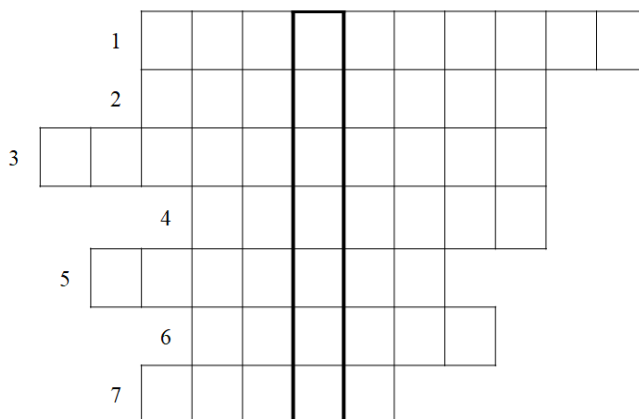
Вважаю, що такі ігри можна використовувати на будь-якому етапі уроку.

У 5 класі при вивченні теми «Алфавіт» під час закріплення здобутих знань пропоную учням ігрове завдання «Розшифруй слово»: За допомогою алфавіту розшифруй слова (цифра – це номер букви в алфавіті). Записати фонетичною транскрипцією.

- 8, 18, 19, 23
- 15, 21, 11, 18, 11, 27, 33
- 33, 2, 16, 24, 18, 33
- 33, 22, 15, 21, 1, 3, 11, 14

У 6 класі при вивченні теми «Іменник як частина мови» під час актуалізації опорних знань пропоную учням розгадати кросворд і сформулювати тему уроку.

1	Стрімко вибігли на гору дві подружки білокорі. Дощик їм полоще кісоньки, Звуть тих подружок...
2	Наче лицарі казкові, вірно служать рідній мові. Так слова єднати вміють, що усі їх розуміють.
3	Художницю нашу знає весь світ. Розфарбує художниця всякий предмет, відповідь завжди на питання такі:який? яке? яка? які?
4	Червона, солодка, пахуча, росте низько, до землі близько.
5	Що за квіточка пахуча: і червона, і колюча?
6	Символ нашої держави —це ... жовто-яскравий
7	Морепоплавцям у пригоді станем в будь-яку погоду. У грозу, в туманній млі привітаєм кораблі.

При вивченні теми «Іменник як частина мови» під час закріплення знань пропоную учням лінгвістичну гру. Кожний має запропонувати іменник-власну назву. Наступне слово має починатися кінцевою літерою попереднього слова.

Наприклад: Київ, Вінниця, Ялта...

Хто не може назвати – вибуває з гри.

ВИСНОВКИ

Кожен урок – це творча співпраця вчителя і учнів, яка пробуджує в дітях бажання мислити і творити, досліджувати й аналізувати, самовдосконалюватися і досягати успіху. Тільки поставивши дитячу особистість у центр усієї діяльності, зробивши її посередником у взаємодії суб'єктів навчання, ми можемо побачити очі, що горять жагою відкриття, і відчуття, що працювати потрібно тільки так.

Інтерактивні методи сприяють підвищенню ефективності навчального процесу, покращенню інтелектуального розвитку особистості. Інтерактивне навчання допомагає готувати молодь до життя і громадської активності, бо замість простого переказування тексту учень мислить, набуває певних вмінь, навичок і зразків поведінки. Тому намагаюсь у своїй роботі застосовувати оптимальні інтерактивні технології, які б проєктували креативні якості особистості учня: фантазію, натхнення, ініціативу, нестандартність, наявність власної точки зору. На уроці шляхом інтеграції вказаних вище технологій прагну розвивати критичне мислення учнів. Кожен учень, не беручи до уваги жодних авторитетів, має сформулювати власну думку про явище в контексті навчальної програми.

Отже, у процесі своєї роботи я переконалася, що лише вдала інтеграція сучасних педагогічних технологій інтерактивного, особистісно-орієнтованого, проєктного навчання на основі постійного розвитку критичного мислення учнів дасть змогу розвивати творчі здібності, а значить, і формувати творчу особистість учня.

Вдало проведена робота завжди потребує значних зусиль і плідної співпраці вчителя і учня.

Мої учні беруть участь у шкільних, районних та міських олімпіадах із української мови та літератури, мають певні результати та отримують великий досвід.

2021-2022 н. р.

Всеукраїнська олімпіада «Всеосвіта Зима 2021-2022»

Зубченко Микола 9-Б кл. I місце;
Антропов Кирило 9-Б кл. I місце.

2022-2023 н. р.

Олімпіада з української мови та літератури
Калюга Євгенія 11 кл. II місце

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Всеосвіта – національна освітня платформа [Електронний ресурс]: [Офіційний вебсайт]. – Електронні дані. – Київ, Україна : ТОВ «Всеосвіта», 2017-2023 р.р. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/user/id281890> – Освітянський сайт: Бученко Ірина Василівна.
2. Освіта.ua [Електронний ресурс]: [Офіційний вебсайт]. – Електронні дані. – Київ, Україна : «Освіта.ua», 2007–2023 – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/technol/6804/> – Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі «ІКТ в освіті»
3. Internet archive [Електронний ресурс]: [Офіційний вебсайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: [https://web.archive.org/web/20110127110901/http://www.unescobkk.org/education/ict/- ICT in Education](https://web.archive.org/web/20110127110901/http://www.unescobkk.org/education/ict/-ICT%20in%20Education)
4. Blackwell, СК, Lauricella, AR та Wartella, E., 2014. Фактори, що впливають на використання цифрових технологій у дошкільній освіті. Комп'ютери та освіта, 77, стор.82-90.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології.- К.: Академвидав,2004.
6. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник / О.І. Пометун, А.В. Пироженко ; ред. О.І. Пометун. – К. : А.С.К., 2004. – С. 8 – 24
7. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник / (П. Шевчук, П.Фенрих). – Щецін : WSAP, 2005. – С. 7 – 23

Педагогічні досягнення за методичні матеріали

Педагогічні досягнення за розробки тестів

BW734915

ЗОЛОТА ГРАМОТА

від проекту «Всеосвіта»
отримує

Бученко Ірина Василівна

вчитель
школа № 210

за вагомий особистий внесок
у проектування освітнього процесу,
що забезпечує формування
цифрової грамотності у школярів
та визначні досягнення, спрямовані
на розвиток освітнього проекту «Всеосвіта»

Директор ТОВ «Всеосвіта»
І. М. Литвиненко

03.11.2022

Свідоцтво про реєстрацію ЗМІ №КВ 23246-13086Р
від 19.04.2018р., що видано
Міністерством юстиції України,
інформування про освітні тенденції в Україні.

vseosvita.ua

Педагогічні досягнення за олімпіади

ВСЕОСВІТА®
vseosvita.ua

CL527350

Gratitude Подяка

отримує / receives

Бученко Ірина Василівна
Buchenko Iryna Vasylivna

за визначний внесок у виховання і навчання покоління, яке підрастає, ініціативність та активну участь у проведенні Всеукраїнської олімпіади «Всеосвіта Зима 2021 – 2022», спрямованої на активізацію пізнавальної діяльності та навчальної мотивації, узагальнення набутих теоретичних знань і навичок.

Українська мова (9-Б літ.)

Педагог – особистість неординарна, творча, обізнана, яка весь час знаходиться в пошуку чогось нового, цікавішого, досконалішого. На його плечі лягає дуже важлива місія – засівати дитячі душі зерном мудрості, доброти, вчити жити, бо життя – це той самий урок, який треба пройти впевненим кроком. Спасибі, що навчаєте учнівську молодь найголовнішому – бути гідними людьми з відкритими серцями.

Щиро дякуємо за Вашу працю, терпіння, за вміння знаходити в кожній дитині талант, за старання, підтримку. Бажаємо Вам здоров'я, всіх гараздів, натхнення і чудового настрою. Нехай кожен день відкриває щось нове і добре не тільки для учнів, але і для Вас.

Бажаю Вам більше терпіння, спраглих до знань учнів. Нехай кожен день буде особливо щасливим та радісним. Хочемо, щоб Ваша душа завжди була сповненою добротою, теплом, любов'ю, а всі біди та нещастя ніколи Вас не турбували. Сподіваємось на майбутню співпрацю.

for outstanding contribution to the education and training of the younger generation, initiative and active participation in the All-Ukrainian Olympiad "Vseosvita Winter 2021 - 2022", aimed at enhancing cognitive activity and learning motivation, generalization of acquired theoretical knowledge and skills.

Ukrainska mova (9-B lit.)

The teacher is an extraordinary, creative, knowledgeable person who is always in search of something new, more interesting, more perfect. On his shoulders lies a very important mission - to sow children's souls with a seed of wisdom, kindness, to teach to live, because life is the same lesson that must be taken with a confident step. Thank you for teaching students the most important thing - to be worthy people with open hearts.

We truly thank you for your work, patience, for the ability to find talent in every child, for diligence, support. We wish you health, all the best, inspiration and a great mood. Let each day reveal something new and good not only for students but also for you. I wish you more patience, thirsty for knowledge of students. May every day be especially happy and joyful. We want your soul to always be full of kindness, warmth, love, and all troubles and misfortunes never bother you. We hope for future cooperation.

Директор ТОВ «Всеосвіта» **І. М. ЛИТВИНЕНКО**
Director of LLC «Vseosvita» **I. M. LYTVYNYENKO**

Дата / Date
13.01.2022

ВСЕОСВІТА
vseosvita.ua

MZZ281012

Діплом
Переможця(ниці) / The Winner
нагороджується / rewarded

Антропов Кирило
Андропов Кирйло

за I місце у Всеукраїнській олімпіаді «Всеосвіта Зима 2021 – 2022», високий рівень теоретичних знань і практичних навичок, креативне та критичне мислення, ентузіазм, викликованість до навчання, вміння вирішувати різноманітні завдання, творчий потенціал, завдяття, впевненість у своїх силах, непереборне бажання рухатися вперед і досягати високих результатів, розуміння важливості безперервного особистого розвитку.

Українська мова (9-Б літ.)

for the 1st place in the All-Ukrainian Olympiad "Vseosvita Winter 2021 - 2022", high level of theoretical knowledge and practical skills, creative and critical thinking, enthusiasm, motivation to learn, ability to solve multilevel problems, creativity, perseverance, self-confidence, self-confidence move forward and achieve high results, understanding the importance of continuous personal development.

Ukrainska mova (9-B lit.)

Директор ТОВ «Всеосвіта»
Director of LLC «Vseosvita»

І. М. ЛИТВИНЕНКО
I. M. LITVINENKO

Дата / Date
13.01.2022

ВСЕОСВІТА
vseosvita.ua

LY850351

Діплом
Переможця(ниці) / The Winner
нагороджується / rewarded

Зубченко Микола
Zubchenko Mykola

за I місце у Всеукраїнській олімпіаді «Всеосвіта Зима 2021 – 2022», високий рівень теоретичних знань і практичних навичок, креативне та критичне мислення, ентузіазм, викликованість до навчання, вміння вирішувати різноманітні завдання, творчий потенціал, завдяття, впевненість у своїх силах, непереборне бажання рухатися вперед і досягати високих результатів, розуміння важливості безперервного особистого розвитку.

Українська мова (9-Б літ.)

for the 1st place in the All-Ukrainian Olympiad "Vseosvita Winter 2021 - 2022", high level of theoretical knowledge and practical skills, creative and critical thinking, enthusiasm, motivation to learn, ability to solve multilevel problems, creativity, perseverance, self-confidence, self-confidence move forward and achieve high results, understanding the importance of continuous personal development.

Ukrainska mova (9-B lit.)

Директор ТОВ «Всеосвіта»
Director of LLC «Vseosvita»

І. М. ЛИТВИНЕНКО
I. M. LITVINENKO

Дата / Date
13.01.2022

ВСЕОСВІТА
vseosvita.ua

VY246154

Certificate
Сертифікат
Учасника(ниці) / Participant
підтвержує, що / confirms that

Каменяр Дмитро
Kameniar Dmytro

взяв(ла) участь у Всеукраїнській олімпіаді «Всеосвіта Зима 2021 – 2022», спрямованій на активізацію пізнавальної діяльності та навчальної мотивації, узагальнення набутих теоретичних знань і навичок.

Українська мова (5-А мова)

took part in the All-Ukrainian Olympiad "Vseosvita Winter 2021 - 2022", aimed at enhancing cognitive activity and learning motivation, generalization of acquired theoretical knowledge and skills.

Ukrainska mova (5-A mova)

Директор ТОВ «Всеосвіта»
Director of LLC «Vseosvita»

І. М. ЛИТВИНЕНКО
I. M. LITVINENKO

Дата / Date
08.01.2022

Gratitude

Подяка

отримує / receives

Бученко Ірина Василівна

Buchenko Iryna Vasylivna

за ініціативність, активну позицію, та участь в організації проведення Всеукраїнської олімпіади «Всеосвіта Зима 2021 – 2022», спрямованої на активізацію пізнавальної діяльності та навчальної мотивації, узагальнення набутих теоретичних знань і навичок.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, успіхів у всіх Ваших починаннях. Нехай кожен день буде особливо щасливим та радісним. Хочемо, щоб Ваша душа завжди була сповнена добротою, теплом, любов'ю, а всі біди та нещастя ніколи Вас не турбували.

Сподіваємось на майбутню співпрацю.

for initiative, active position, and participation in the organization of the All-Ukrainian Olympiad "Vseosvita Winter 2021 - 2022", aimed at enhancing cognitive activity and learning motivation, generalization of acquired theoretical knowledge and skills. We wish you good health and success in all your endeavors. May every day be especially happy and joyful. We want your soul to always be full of kindness, warmth, love, and all troubles and misfortunes never bother you. We hope for future cooperation.

Директор ТОВ «Всеосвіта» **І. М. ЛИТВИНЕНКО**
Director of LLC «Vseosvita» **I. M. LYTUVNENKO**

Дата / Date
07.01.2022

Certificate

Свідоцтво

засвідчує, що / certifies that

Бученко Ірина Василівна

Buchenko Iryna Vasylivna

підготував(ла) до інтелектуальних змагань переможців Всеукраїнської олімпіади «Всеосвіта Зима 2021 – 2022», спрямованої на активізацію пізнавальної діяльності та навчальної мотивації, узагальнення набутих теоретичних знань і навичок.

Продемонстрував(ла) високий рівень цифрової грамотності, інформаційну компетентність та вміння застосовувати інноваційні онлайн-інструменти у педагогічній діяльності, високий професіоналізм, системне використання інтернет-олімпіад в освітньому процесі для мотивації та заохочення молодого покоління до навчання.

[посіли 1 місце(я)]

Українська мова (9-В літ.)

prepared for the intellectual competitions of the winners of the All-Ukrainian Olympiad "Vseosvita Winter 2021 - 2022", aimed at enhancing cognitive activity and learning motivation, generalization of acquired theoretical knowledge and skills. Demonstrated a high level of digital literacy, information competence and the ability to use innovative online tools in teaching, high professionalism, systematic use of Internet competitions in the educational process to motivate and encourage the younger generation to learn.

[took 1 place]
Ukrainian language (9-B lit.)

Директор ТОВ «Всеосвіта» **І. М. ЛИТВИНЕНКО**
Director of LLC «Vseosvita» **I. M. LYTUVNENKO**

Дата / Date
13.01.2022